

Nasjonalsosialismen i Tyskland

Det tredje riket

Forelesningens hovedpunkter

- Etablering og utvikling av diktaturet (1933-1936)
- Radikalisering og forberedelse til krig (1936-1941)
- Total krig (1941-1945)
- Hva slags regime var Det tredje riket?

Etablering og utvikling av diktaturet (1933-1936)

- Maktovertagelse i januar 1933?
- Massiv og delvis ukontrollert voldsbruk
- Riksdagsbrannen og de første konsentrasjonsleirene
- *Ermächtigungsgesetz* mars 1933
- Utrenskninger i byråkratiet, justisvesenet og politikken
- *Gleichschaltung*: ensretting av det offentlige og private liv
- Forholdet til kirkene
- Den antijødiske politikken

Radikalisering og forberedelse til krig (1936-41)

- Kontrollen over SA og etableringen av SS- og politistaten
- Opprustning og militærets rolle
- Propaganda og kulturell revolusjon
- Økonomisk politikk: forberedelse til krig
- Revisjonistisk og aggressiv utenrikspolitikk
- Krystallnatten og radikaliseringen av den antijødiske politikken
- Eutanasiprojektet (T4) fra okt. 1939
- Avtalen med Stalin og de militære felttogene i 1939-40

Total krig (1941-1945)

- Angrepet på Sovjetunionen som vannskille
- *Lebensraum*, rasehygiene og ”befolkningspolitikk”
- Radikaliseringen av den antijødiske politikken til industrielt masse mord
- Det tyske samfunnet i den totale krigen

Hva slags regime var Det tredje riket?

- Regimets kontroll- og undertrykkelsesapparat
- Ulike former for og kilder til motstand mot regimet
- Det polykratiske naziregimet
- Hitler som en svak diktator?
- "Working towards the Führer": gjennom maktkamp til radikaliserings

Hva slags regime var Det tredje riket? II

- *Volksgemeinschaft* som inkluderende aspekt
  - mobilisering av folket i ulike organisasjoner
  - interaksjonen mellom regime og befolkning
  - nye muligheter for sosial mobilitet
- *Volksgemeinschaft* som ekskluderende aspekt
  - delvis åpenhet om voldsbruk og terror
  - behovet for indre og ytre fiender
- Graden av "normalitet" i Det tredje riket
- Naziregimet som "konsensusdiktatur"?